

Pielęgniarki mogą orzekać o niezdolności do samodzielnej egzystencji

- informacja w sprawie zmiany ustawy z dnia 13 października 1998 r. *o systemie ubezpieczeń społecznych i niektórych innych ustaw*

Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych informuje, iż w związku z licznymi zapytaniami członków samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz sprzecznymi informacjami zamieszczanymi na medycznych portalach informacyjnych oraz mediach społecznościowych dotyczących tzw. zmian polegających na możliwości wystawiania zwolnień lekarskich przez pielęgniarki, informujemy, iż w dniu 7 stycznia 2026 r. Prezydent Rzeczypospolitej podpisał ustawę *o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i niektórych innych ustaw*.

Celem ustawy *o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw* jest między innymi dopuszczenie innych zawodów medycznych, w tym pielęgniarek do **wydawania orzeczeń o niezdolności do samodzielnej egzystencji**, przy zachowaniu nadzoru i ustaleniu wymaganych kwalifikacji.

Podpisana przez Prezydenta RP ustawa *o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i niektórych innych ustaw*, wprowadza m.in. zmianę do ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o zawodach pielęgniarki i położnej* (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 15) polegającą na dodaniu pkt 6a w art. 4 ust. 1 ustawy, w brzmieniu:

„6a) **orzekaniu o niezdolności do samodzielnej egzystencji**, o której mowa w art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1749).”

Przesłanki do orzeczenia niezdolności do samodzielnej egzystencji zostały określone w art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. *o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych*. Zgodnie z tymi przepisami **niezdolność do samodzielnej egzystencji** orzeka się w przypadku stwierdzenia naruszenia sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych.

Ponadto, należy mieć na uwadze, iż powyższy zapis dodający pkt 6a do art. 4 ust. 1 ustawy *o zawodach pielęgniarki i położnej* wejdzie w życie w dniu 13 kwietnia 2026 r. tj. po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy w Dzienniku Ustaw.

Reasumując, nowelizacja ustawy *o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw* **nie wprowadza uprawnień pielęgniarek do wystawiania zwolnień lekarskich**. Zmiany w podpisanej ustawie przez Prezydenta RP dotyczą wyłącznie możliwości orzekania przez pielęgniarki o niezdolności do samodzielnej egzystencji, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i przy zachowaniu ustawowych przesłanek oraz nadzoru. Nowe regulacje stanowią rozszerzenie kompetencji zawodowych pielęgniarek w zakresie orzecznictwa, a nie w zakresie orzecznictwa czasowej niezdolności do pracy.

Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych podejmuje działania, aby pielęgniarki mogły uzyskać uprawnienia do wystawiania zaświadczenia o niezdolności do pracy e-ZLA (tzw. L4).